Appell for bevaring og styrking av fødselsberedskap og følgetjeneste for gravide i Surnadal.

25.09.2026, Surnadal.

Av: Guro Ranes og Silje Ranes, bekymra småbarnsmødre i Surnadal, i solidaritet med nåværende og kommende gravide i kommunen vår.
Kontakt: 991-51-309, siljeranes[a]gmail.com.

Illustrasjonsbildene er KI-genererte.

Kjære alle sammen!

Se for dere at fødselen starter i kveld. Riene kommer tettere. Dere skal til fødeavdelingen i Trondheim – omtrent 12 mil, som er rundt to timer unna.

Da trenger du å vite

- hvem du kan ringe,
- hvem som kan vurdere situasjonen din, og
- hvilken hjelp du kan få på veien.

Helse Møre og Romsdal **sa opp avtalen om følgetjenesten 22. april i år, med 6 måneders oppsigelsestid.**
Den **gjeldende avtalen om «følgetjeneste for gravide» opphører altså 22. oktober.**
Det er **under én måned til**, og ingen ny avtale er signert.

For gravide i Surnadal er **tilbudet etter 22. oktober altså fortsatt uavklart**.

Helsedirektoratets retningslinje sier at helseforetaket skal sørge for

døgnkontinuerlig beredskap og følgetjeneste ved

mer enn en og halv times reisevei til en fødeinstitusjon,
med mindre alternative løsninger er etablert.

Det er reiseveien **til fødestedet** som teller.
Det er ikke lenger fødetilbud på Orkanger.

Fra Surnadal går fødereisen i to timer, helt til Trondheim.

Hva er egentlig en følgetjeneste?

Den begynner før noen setter seg i en bil. For følgetjenesten innebærer og det å kunne kontakte lokal jordmor og få ei vurdering og eventuelt en undersøkelse. Følgetjeneste innebærer beredskap hele døgnet for den gravide.
Den **innebærer beredskap hele døgnet**, slik at den gravide vet hvem hun skal kontakte når noe skjer.

Jordmor eller lege med fødselskompetanse kan vurdere :

-om **fødselen er i gang**, og
-om det er **behov for at den fødende får følge av fagpersonell** til fødeavdelinga.

De kan vurdere tegn som
-vannavgang,
-blødning eller
-rier som starter for tidlig.
-De kan **snakke med fødeavdelingen** og være med på **å vurdere hvordan transporten skal foregå**,
også **om det trengs ambulanse**.

Når det er **behov** for det, innebærer **følgetjenesten at jordmor eller lege følger den fødende til fødestedet**.

For den som skal føde, **betyr det** å ha faglig hjelp tilgjengelig på en lang og uforutsigbar reise.
Noen ganger er det helt avgjørende for liv og helse til både mor og barn.

Nå er situasjonen uavklart! Det er berre 1 måned før dagens avtalen går ut.

Den gravide kan bli usikker på
-**hvem** hun skal ringe,
-**når** hun bør dra, og
-**hvem** som **vurderer** om **hun trenger hjelp underveis**.

Kanskje må hun starte en **to timer lang** reise **uten å vite om noen med fødselskompetanse kan følge henne**. Det er kjøle uheldig at denne usikkerheta skal **prege de siste ukene av svangerskapet.**

I verste fall kan en uavklart eller manglende følgetjeneste få alvorlige konsekvenser for mor og barn.
På lenger sikt kan også denne reduksjonen i viktig fødselsberedskap føre til at surnadalinger vegrer seg for å få flere barn, som igjen kan føre til befolkningsnedgang og fraflytting.

Vi vet at **Helse Møre og Romsdal** og **Surnadal kommune** arbeider med en ny avtale. I avisa Tidens krav kan vi lese at kommunen har fått et utkast, men venter fortsatt på avklaringer om blant annet beredskapen.

Vi som er her i dag krever at partene finner en god løsning på dette **før 22. oktober, før ordinær avtale om følgetjeneste oppløses**.

Hvis den nye avtalen **ikke blir ferdig i tide**, må det finnes en **tydelig ordning som gjelder i mellomtiden**.

Og **alle gravide** må få vite **hvem de skal kontakte og hvilken hjelp de kan få**.

To timer på veien til fødeavdelingen **er lenge nok**.

Ingen skal i tillegg måtte **bære på usikkerheten om** hjelpen finnes tilgjengelig og nær nok.

Vi i Surnadal har ei dyktig jordmor på jobb, hun dekker 48 % av dagens vaktberedskap.
30 % dekkes av vår flinke jordmor i Rindal.
Resterende 22 % blir dekt av vaktberedskap fra Orkdal, rundt 8,5 mil fra Surnadal.

Jordmora i vaktberedskapen som skal dekke 22 % av beredskapen i Surnadal, skal også dekke kommunene:
Orkland,
Heim,
Hitra,
Frøya,
Rindal.

Gravide i Surnadal får utdelt en halvårskalender, der dagene er merka med **tre forskjellige farger**, etter om det Surnadal, Rindal eller Orkdal som har vakt.

Med tre ganske ferske fødsler i minnet, kjenner jeg godt igjen bekymringene tilknytta om fødselen ikke starta på en Surnadals- eller Rindals-vaktdag.

Det sies at dagens fødselsberedskap i Surnadal er **forsvarlig**, men *den* e heller ikkje **god nok**. Da det medfører ekstra bekymring og stress for de fødende, at den nærmeste fødselsvaktberedskapen e så langt unna som på Orkanger, 22 % av tida.

Så fødselsberedskapen i Surnadal treng egentlig **styrking**, og **absolutt ikke en reduksjon** av kvalitet og trygghet, noe som det som står i avisa om saken indikerer kan bli resultatet av de nye forhandlingene.

I Surnadal er det 20 gravide med termin før jul, det haster med å få på plass en god løsning!

På vegne av oss alle her i dag; **Bevar og styrk fødselseberedskapen og følgetjenesten for fødende fra Surnadal.**

Takk!

Av: Guro Ranes og Silje Ranes, bekymra småbarnsmødre i Surnadal, i solidaritet med nåværende og kommende gravide i kommunen vår.
Kontakt: 991-51-309, siljeranes[a]gmail.com.

